

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00185

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 10 พ.ย. 2556	ปีที่ 23	ฉบับที่ 8254	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

ร้อยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๕

“ประเพณีดับไฟเทียน” วัดหลวงเมืองปาย

ชื่อเสียงของเมืองปายยังคงเลื่องลือระบือไกลไปในหมู่นักท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นเมืองเจียบสงบและสวยงามในทุกฤดูกาล นอกเหนือจากธรรมชาติอันสมบูรณ์ วิถีชีวิตผู้คนที่มีผสมผสานอย่างกลมกลืนระหว่างชาวไต มุสลิม และต่างชาติแล้ว ความงดงามแห่งศิลปวัฒนธรรมของผู้คนหลากหลายเผ่าได้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพากันเดินทางเข้ามาสัมผัสเมืองปายอย่างไม่ขาดสาย กระทั่งนักท่องเที่ยวทั่วไปรู้จักชื่อเมืองปายในฐานะ “หมู่บ้านโลก”

ด้วยการเดินทางที่ต้องผ่านภูเขาสูงหลายร้อยโค้ง ซึ่งมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศอีกทั้งยังถูกโอบล้อมด้วยกำแพงขุนเขา อันเปรียบเสมือนปราการธรรมชาติที่แบ่งกั้นเมืองแห่งนี้ออกจากผืนประเทศ จึงทำให้เมืองปายกลายเป็นเมืองของคนที่ตั้งใจจะเดินทางมาเยือนอย่างแท้จริง

มีเรื่องเล่าปดลกเกี่ยวกับเส้นทางเข้าสู่แม่ฮ่องสอน ซึ่งมีโค้งอยู่มากมายหลายโค้งว่า ครั้งหนึ่งมีพระภิกษุอยากจะทำตลอดเส้นทางที่คิดโค้งไปตามไหล่เขานั้นมีจำนวนเท่าไร จึงนำเมล็ดมะขามขึ้นรถไปแม่ฮ่องสอนด้วย ตลอดเส้นทางเมื่อรถแล่นผ่านโค้ง พระภิกษุรูปนั้นก็โยนเมล็ดมะขามลงไปหนึ่งเมล็ด เมื่อถึงแม่ฮ่องสอนท่านจึงนับเมล็ดมะขามที่เหลืออยู่ในย่ามดู ปรากฏว่าเมล็ดมะขามหายไป 1,864 เมล็ด

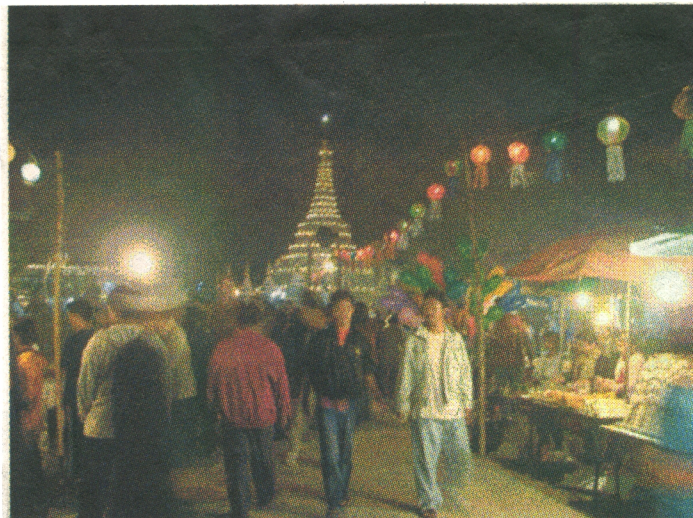
ความสำคัญของเมืองปายในอดีต มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านทาง

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00185

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 10 พ.อ. 2556	ปีที่ 23	ฉบับที่ 8254	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

ยังเคยเป็นที่ตั้งทัพของแม่ทัพพม่าหลายสมัย รวมทั้งพระเจ้าบุเรงนอง
ก็เคยใช้เมืองปายเป็นเส้นทางผ่านเข้าไปตีเมืองเชียงใหม่ได้สำเร็จ กระทั่ง
มีเหตุการณ์แย่งชิงเมืองปายเกิดขึ้นหลายครั้งในช่วงเวลาดังกล่าว

เมืองปายนั่น เป็นเมืองที่สงบเงียบ มีวัฒนธรรม ประเพณีและ
ธรรมชาติที่สวยงาม ผู้คนมีอัธยาศัยไมตรีอันดี ในความเป็นเมืองเล็กๆ
เช่นนี้ ทำให้นักท่องเที่ยวผู้หลงใหลในธรรมชาติมักไม่พลาดที่จะเข้ามา
พักท่ายเมืองปายแห่งนี้อยู่เสมอ ด้วยความที่ปายเป็นเมืองพุทธ ผู้คน
ของที่นี่จึงเคร่งครัดในศาสนาดังจะเห็นได้ในช่วงเทศกาลงานบุญ ผู้เฒ่า
ผู้แก่จะพากันไปร่วมทำบุญกันที่วัด ซึ่งแสดงออกได้ชัดเจนในงาน
ประเพณีดับไฟเทียนในช่วงเทศกาลออกพรรษาที่ผ่านมา

ประเพณีดับไฟเทียนในช่วงเทศกาลออกพรรษาที่ผ่านมา

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	10 พ.ย. 2556	23	8254	5

ประวัติเมืองปาย ซึ่งเขียนโดยอาจารย์คณิต วนากมล กล่าวถึงประเพณีดับไฟเทียนวัดหลวงเมืองปายว่า เมื่อปี พ.ศ.2427 สมัยที่ขุนเนิงเป็นเจ้าเมืองปายอยู่นั้น มีพระภิกษุขอเป็นเจ้าอาวาสวัดหลวงในสมัยนั้น ท่านได้เป็นผู้ริเริ่มจัดงานประเพณีดับไฟเทียนขึ้นมาเป็นครั้งแรก จนถึงวันนี้ประเพณีดับไฟเทียนวัดหลวงเมืองปายได้ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลา 120 ปี

ประเพณีดับไฟเทียนหรืองานปอยเหลินสิบเอ็ด บางชุมชนเรียกประเพณีแห่ต้นเกี๊ยะ ส่วนชาวไตใหญ่จะเรียกว่า “ปอยอ่องจ๊อด” จะจัดขึ้นในช่วงหลังเทศกาลออกพรรษา โดยถือเอาวันแรม 14 ค่ำเดือน 11 ของทุกปี ในวันงานจะมีการแห่ต้นเกี๊ยะเพื่อนำไปจุดในบริเวณวัด กล่าวกันว่าความเชื่อของชาวไตใหญ่ ได้มีการอัญเชิญพระพุทธเจ้ามาประดิษฐานในจองพาราซึ่งชาวบ้านจะสร้างขึ้นไว้ตามบ้านเรือนของตนเองในวันออกพรรษา หลังจากที่พระพุทธองค์ได้เสด็จลงมาโปรดมนุษย์บนโลกแล้ว ชาวบ้านก็จะได้อัญเชิญพระพุทธองค์ขึ้นสู่สรวงสวรรค์ด้วยการดับไฟ

เทียนอันถือเป็นวันเสร็จสิ้นงานบุญออกพรรษาของชาวไตใหญ่ อีกนัยหนึ่งเพื่อเป็นการถวายแด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระองค์ได้เสด็จลงมายังโลกมนุษย์

งานดับไฟเทียนของชาวไตใหญ่จะมีการละเล่นพื้นบ้านต่างๆ มากมาย มีการแข่งขันจุดดอกไม้ไฟ การแสดงลิเกไตใหญ่หรือ จ๊าดไต มีการออกร้านจำหน่ายสินค้าของชาวไต ซึ่งบรรยากาศของงานคล้ายๆ กับงานวัดในหมู่บ้านตามชนบทของภาคเหนือ ประเพณีดับไฟเทียนของวัดหลวงเมืองปายจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ มีชาวบ้านออกมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก ตามท้องถนนมีการแห่ต้นเกี๊ยะของหมู่บ้านต่างๆ สองข้างถนนมีผู้คนสนใจยืนรอชมขบวน ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ หลังจากนั้นต้นเกี๊ยะของแต่ละหมู่บ้านจะถูกนำไปจุดไว้ที่วัด

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาปายในช่วงเทศกาลออกพรรษา จึงได้

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00185

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	10 พ.อ. 2556	23	8254	5

พบเป็นประเพณีดับไฟเทียนซึ่งเป็นประเพณีของชาวไทใหญ่ มีแห่งเดียวเท่านั้นที่แม่ฮ่องสอน

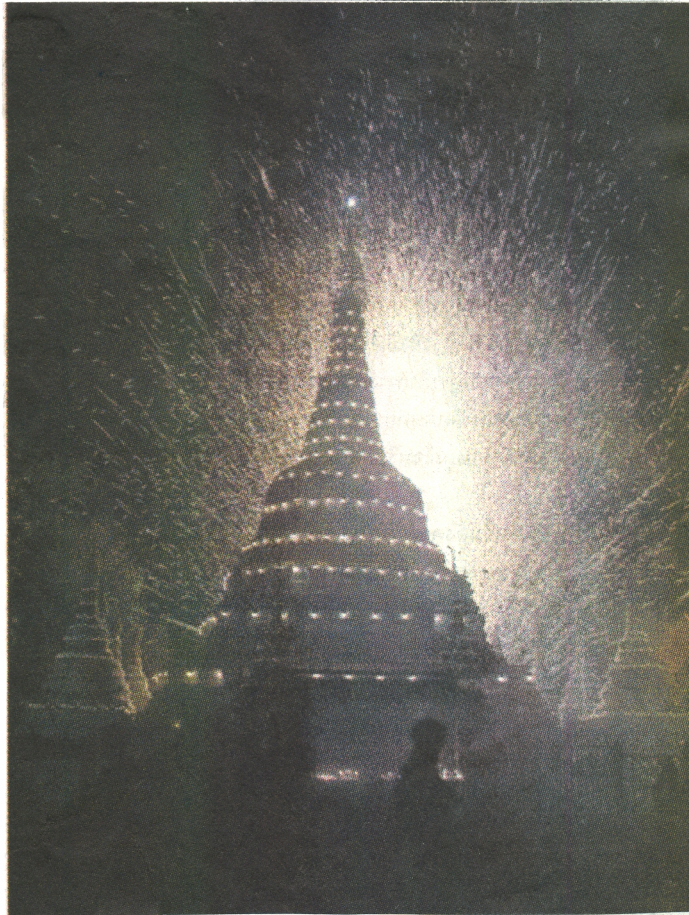
ปัจจุบันชื่อเสียงของเมืองปายเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ด้วยว่าเป็นเมืองที่มีความสวยงามของธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี อันโดดเด่น ผู้คนน้ำใจดี ส่งผลให้บริษัททัวร์บางแห่งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วยการบรรจุเข้าไปในโปรแกรมของการท่องเที่ยว ทำให้มีผู้คนจากทั่วสารทิศแห่กันเดินทางมาเยือนเมืองปาย ทั้งชาวไทยและต่างชาติในปีหนึ่งเป็นจำนวนหลายหมื่นคน ในบางปี จำนวนเกสต์เฮ้าส์ไม่พอรองรับนักท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้จำนวนเกสต์เฮ้าส์เพิมมากขึ้นเรื่อยๆ

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00185

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 10 พ.ย. 2556	ปีที่ 23	ฉบับที่ 8254	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

หากใครที่มีโอกาสเดินทางมาเที่ยวแม่ฮ่องสอนก็อย่าลืมแวะ
ทักทายเมืองปาย บางทีสิ่งที่คุณตื่นเต้นอาจไม่ใช่การเดินทางที่ยาก
ลำบากในการผ่านขุนเขามาหลายร้อยโค้ง หากแต่เป็นความลุ่มรวย
ของวัฒนธรรม ธรรมชาติ และการดำรงอยู่อย่างเอื้ออารีระหว่างคน
ต่างถิ่นกับเจ้าของพื้นที่ต่างหาก

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th